

NORGES HØYESTERETT

Den 20. januar 2011 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Tjomsland, Stabel og Falkanger i

HR-2011-00148-U, (sak nr. 2010/1923), sivil sak, anke over kjennelse:

Steni AS (advokat Morten Steenstrup)

mot

Sundolitt AB (advokat Geir Kielland)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over sakskostnadsavgjørelse.
- (2) Sundolitt AB produserer og utvikler grunnmurselementer for bygg og boliger, såkalte L-element. For å beskytte L-elementet mot ytre påkjenninger, limes det på dekkplater. I en årrekke har Sundolitt AB benyttet fibersementplater til dette formål. I 2002 innledet Sundolitt AB forhandlinger med Steni AS om et mulig skifte til en dekkplate bestående av glassfiberarmert polymerkompositt med en overflate av knust natursten, såkalt steniplate, som Steni AS produserer. Partene inngikk kontrakt 16. september 2005.
- (3) Kort tid etter kontraktinngåelsen oppsto det uenighet om hvilke forpliktelser Sundolitt AB hadde påtatt seg etter kontrakten. Partene kom ikke til enighet, og Steni AS tok ut stevning 13. januar 2009.
- (4) Det ble hevdet at Sundolitt AB hadde vesentlig misligholdt kontrakten, og at Steni AS hadde rett til å heve og kreve erstatning. Det ble prinsipalt anført at Sundolitt AB ikke hadde overholdt garantien i kontrakten om kjøp av et årlig minstevolum grunnmursplater. Subsidiært ble det anført at kontrakten ga Steni AS rett til å være eneleverandør, og at Sundolitt AB hadde misligholdt plikten til å kjøpe grunnmursplater tilsvarende selskapets produserte volum. Steni AS nedla påstand om erstatning fastsatt etter rettens skjønn, mens Sundolitt AB nedla på sin side påstand om frifinnelse.
- (5) Sandefjord tingrett avsa 8. oktober 2009 dom med slik domsslutning:

- ”1. Sundolitt AB dømmes til å betale til Steni AS erstatning fastsatt til NOK 16.900.000 - sekstenmillionernihundretusen00/100 - innen 2 - to - uker fra forkynnelsen av denne dom med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.
2. Sundolitt AB dømmes til å betale til Steni AS saksomkostninger med NOK 1.118.060 - enmillionethundreogattentusenogseksti00/100 - innen 2 - to - uker fra forkynnelsen av denne dom med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.”
- (6) Steni AS fikk ikke medhold i sin prinsipale anførsel, men derimot i den subsidiære. Tingretten var således enig i at kontrakten måtte forstås slik at Steni AS hadde rett til å være eneleverandør av dekkplater til Sundolitt AB, og at det forelå et mislighold som ga Steni AS rett til å heve kontrakten og til erstatning som fastsatt i domsslutningens punkt 2. Steni AS ble tilkjent 1 118 060 kroner i sakskostnader, da tingretten fant at Steni AS hadde fått medhold av betydning uten å vinne saken, og at det var oppnådd så mye at det ikke ville være rimelig å forlange at motpartens standpunkt skulle ha vært akseptert, jf. tvisteloven § 20-3.
- (7) Sundolitt AB anket tingrettens dom til Agder lagmannsrett. Steni AS innga på sin side avledet anke i tilknytning til den prinsipale anførselen for tingretten. Det ble herunder gjort gjeldende at tingrettens erstatningsutmåling var for lav. Som for tingretten la Steni AS ned påstand om erstatning fastsatt etter rettens skjønn, mens Sundolitt AB la ned påstand om frifinnelse.
- (8) Agder lagmannsrett avsa 4. oktober 2010 dom med slik domsslutning:
- ”1. Sundolitt AB v/styrets leder dømmes til å betale til Steni AS v/styrets leder 4 650 000 - firemillionersekshundreogfemtitten - kroner i erstatning innen 2 - to - uker fra dommens forkynnelse, med tillegg av forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.
2. Sundolitt AB v/styrets leder dømmes til å betale til Steni AS v/styrets leder 463 945 - firehundreogsekstiretusenogførtifem - kroner, med tillegg av den til enhver tid gjeldende forsinkelsesrente fra 1. januar 2006 og frem til betaling skjer.
3. Hver av partene bærer egne sakskostnader for tingrett og lagmannsrett.”
- (9) Lagmannsretten var i hovedsak enig med tingretten, men utmålte en vesentlig lavere erstatning, idet den la til grunn et lavere produksjonsvolum og en høyere produksjonskostnad enn tingretten hadde gjort. Sakskostnader ble ikke tilkjent for noen instans da lagmannsretten kom til at Steni AS ikke hadde fått medhold fullt ut, jf. tvisteloven § 20-2, og at ingen av partene hadde oppnådd så mye at det ville være rimelig å forlange at motpartens standpunkt skulle ha vært akseptert, jf. tvisteloven § 20-3.
- (10) Steni AS har anket lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen og rettsanvendelsen, og det er i hovedsak anført:
- (11) Prinsipalt anføres at Steni AS har fått medhold i det vesentlige, slik at tvisteloven § 20-2 kommer til anvendelse. Det vises til at lagmannsretten var enig i at Sundolitt AB vesentlig hadde misligholdt sine kontraktsforpliktelser, og at dette ga Steni AS rett til å heve kontrakten og kreve erstatning. Når sakens reelle tvistepunkt var om det forelå ansvarsgrunnlag, og Steni AS både i tingretten og lagmannsretten nedla påstand om erstatning etter rettens skjønn, har selskapet fått medhold i det vesentlige og derved vunnet saken. Et stort avvik mellom påstand og domsresultat utelukker ikke anvendelse av § 20-2.
- (12) Subsidiært anføres at Steni AS har fått medhold av betydning uten å vinne saken, og at det foreligger tungtveiende grunner til å tilkjenne sakskostnader etter tvisteloven § 20-3. Det var

feil av lagmannsretten å bare vurdere sakskostnadsspørsmålet i forhold til det tilkjente erstatningsbeløp. Den skulle også ha vurdert hva som var sakens reelle tvistepunkt, samt hvilke deler av sakens tvistetema sakskostnadene knyttet seg til.

(13) Steni AS har nedlagt slik påstand:

- ”1. **Prinsipalt:** Sandefjord tingretts dom av 8. oktober 2009 punkt 2 stadfestes.
Steni AS tilkjennes sakskostnader for lagmannsretten med kr 2.221.437,-
2. **Subsidiært:** Agder lagmannsretts dom av 4. oktober 2010 i sak nr 10-010971ASD-ALAG punkt 3 oppheves
3. **I begge tilfeller:** Steni AS tilkjennes sakskostnader for Høyesterett.”

(14) *Sundolitt AB* har tatt til motmæle, og det er i hovedsak anført:

(15) Lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse er riktig. Uttalelsen om at ”begge parter har fått medhold av betydning”, kan ikke forstås på annen måte enn at lagmannsretten har vurdert og funnet at Steni AS ikke har vunnet saken i det vesentlige, jf. tvisteloven § 20-2. Denne vurderingen er korrekt. Steni AS anket over den prinsipale påstanden i tingretten, og har utførlig beregnet erstatningskravet. I realiteten ble det da ikke nedlagt påstand etter rettens skjønn. Skulle *Sundolitt AB* ha akseptert Steni AS’ prinsipale påstand, måtte *Sundolitt AB* ha akseptert at det forelå en plikt til å gjøre et garantert minstekjøp. Erstatningsbeløpet ville da ha vært på ca. 44,9 millioner kroner. *Sundolitt AB* har dermed oppnådd svært mye ved lagmannsrettens avgjørelse.

(16) *Sundolitt AB* har nedlagt slik påstand:

- ”1. **Anken forkastes**
2. **Sundolitt AB tilkjennes saksomkostninger for Høyesterett”**

(17) *Høyesteretts ankeutvalgs* kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens lovanvendelse og saksbehandling, samt bevisvurderingen så langt den utelukkende gjelder sakskostnadsavgjørelsen, jf. tvisteloven § 20-9 tredje ledd.

(18) Etter hovedregelen i tvisteloven § 20-2 første ledd har en part som har vunnet saken, krav på full erstatning for sine sakskostnader fra motparten. Av paragrafens annet ledd første punktum følger at en sak ”er vunnet hvis parten har fått medhold fullt ut eller i det vesentlige”.

(19) Lagmannsrettens begrunnelse for ikke å tilkjenne Steni AS sakskostnader etter § 20-2, lyder slik:

”Steni har fått medhold i sitt subsidiære grunnlag. Dette har gitt en lavere erstatning enn det som ville fulgt av det prinsipale grunnlaget. Steni har etter dette ikke fått medhold fullt ut, jf tvisteloven § 20-2. Dette gjelder selv om det er lagt ned påstand om erstatning fastsatt etter rettens skjønn, jf bla Rt 2006 side 546.”

(20) Lagmannsretten har ved dette bare vurdert om Steni AS har fått medhold ”fullt ut”, men ikke om selskapet har fått medhold ”i det vesentlige”. Utvalget kan heller ikke se at lagmannsretten andre steder har vurdert dette kriteriet.

- (21) Lagmannsrettens avgjørelse etterlater da tvil om loven er riktig anvendt. Domsslutningens punkt 3 må derfor oppheves, idet saken ikke anses tilstrekkelig opplyst til at ankeutvalget selv kan treffe ny avgjørelse, jf. tvisteloven § 20-9 tredje ledd.
- (22) Ankeutvalget tilføyer at det ved vurderingen av om en part har fått medhold i det vesentlige, ikke bare kan tas i betraktning forholdet mellom partenes påstander og domsresultatet. Det må også ses hen til hvor hovedtyngden i de reelle tvistepunktene har ligget, jf. Rt. 2010 side 727. Det samme gjelder ved vurderingen etter tvisteloven § 20-3 av om en part har fått ”medhold av betydning”, jf. Rt. 2010 side 508.
- (23) Anken har ført frem. Den ankende part må i samsvar med hovedregelen i tvisteloven § 20-2 første ledd tilkjennes sakskostnader for ankeutvalget. Steni AS har krevd sakskostnader for Høyesterett med 29 000 kroner. I tillegg kommer rettsgebyr på 5 160 kroner. Til sammen er kravet 34 160 kroner. Kravet tas til følge.
- (24) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Lagmannsrettens dom – domsslutningens punkt 3 – oppheves.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Sundolitt AB til Steni AS 34 160 – trettifiretusenetthundreogseksti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Ingse Stabel
(sign.)

Steinar Tjomsland
(sign.)

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Riktig utskrift: